

het visserijblad

Vrijdag 9 mei 1975 — Nr. 19

ABONNEMENTEN : BINNENLAND 1 JAAR 1000 FR. — 6 MAANDEN 500 FR. — 3 MAANDEN 250 FR. — BUITENLAND 1100 FR. — HOLLAND 70 GULDEN — REDAKTIE, BEHEER, PUBLICITEIT EN DRUKKERIJ : H. BAELS-
KAAI 30, OOSTENDE — TEL 70.77.13/70.77.14 — P.C.R. 41.89.87 — H.R.O. 25202 — DIREKTEUR P. VANDENBERGHE

De zeerechtkonferentie te Genève

In het Nederlands vakblad „De Visserijwereld” verscheen zopas een tweede uiteenzetting van de heer Thurmer, lid van de Koninkrijksdelegatie bij de Zeerechtkonferentie te Genève en waarin de heer Thurmer andermaal de stand van zaken uiteenzet. Omwille van de belangrijkheid van zijn waarnemingen geven wij onderstaand zijn visie weer. Precies trouwens zoals wij reeds gedaan hebben vóór een tweetal weken toen hij ook een bijdrage leverde voor „De Visserijwereld”.

Wij schrijven 18 april 1975. De vervolgzitting van de Derde Zeerechtkonferentie is precies één maand oud. De President heeft de plenaire vergadering bijeen geroepen en geeft een overzicht van het werk dat tot dusverre in de drie grote Commissies en de vele werkgroepen is verricht.

Het blijkt dat in nog geen der Commissies over essentiële punten overeenstemming is bereikt. In de eerste Commissie is het grote struikelblok de exploratie en de exploitatie van de minerale rijkdommen op en in de bodem van oceanen en zeeën, die internationaal gebied zullen blijven. Wie zal het gemeenschappelijk erfdeel der mensheid gaan beheren? Welke Autoriteit krijgt de zeggenschap en hoe zal dit lichaam moeten zijn samengesteld? De meningen hierover zijn zeer verdeeld.

In de tweede Commissie zijn zeer vele besprekingen geweest over de territoriale zee, historische baaien en zeestraten, de aanpalende zone, het continentale plat, de volle zee, het recht van doorvaart en nog vele andere zaken. Over geen der onderwerpen kon tot op heden een meerderheidsstandpunt worden bereikt.

In de derde Commissie, waar het om de vervuiling van havens en zeeën gaat, de vrijheid van navigatie en het wetenschappelijk onderzoek, is de situatie niet veel beter.

TELEURSTELLEND RESULTATEN

Al met al zijn de resultaten tot nu toe bijzonder teleurstellend. Sinds Caracas is praktisch nog geen vooruitgang geboekt. In dit tempo komen we er niet. Het staat nu reeds vast, dat het uitgesloten is om nog gedurende deze zitting tot het ontwerpen van een Conventie te kunnen komen. Om dat doel te bereiken zullen de Verenigde Naties wederom tot nog een zitting moeten besluiten. De gedachten gaan uit naar de eerste maand van het jaar 1976. Die zitting zou dan de finale ondehandelingszitting moeten worden. Om deze positie te bereiken, zullen in die zitting in de Commissies geen omvangrijke boekdelen met gecomprimeerde voorstellen moeten voorliggen, maar voor elk onderwerp een uit deze grondstof tot een eenheid gemaakte tekst, die geacht kan worden de ter Conferentie gebleken standpunten in doorsnee weer te geven, althans te benaderen. Ergo, over die teksten moet niet onderhandeld zijn, maar zal onderhandeld moeten worden. Elke staat en elke groep van staten zullen die teksten moeten kunnen amenderen, net zolang totdat een tekst tevoorschijn komt, die geacht wordt in de plenaire vergadering van de Conferentie 2/3 van alle stemmen te kunnen behalen. Mocht dat het geval zijn dan wordt de tekst tot wetsartikel van de Conventie verheven. Dat klinkt allemaal nogal gemakkelijk, maar in de praktijk zullen nog wel de nodige hindernissen moeten worden overwonnen voordat het zover is. In ieder geval zullen die zogenaamde „single texts”, die tot „eenheid” geworden teksten, moeten worden gemaakt, en wel gedurende de resterende weken, die de Conferentie nog te gaan heeft. En daarvoor is niet veel minder dan een wonder nodig.

GELOVEN IN EEN WONDER

Edoch, de President, de heer Amerasinghe, is een wijs man en hij gelooft in dat wonder.

Om het te kunnen bewerkstelligen heeft hij een procedure bedacht die in feite een uitdaging inhoudt aan de gehele Conferentie. Hij heeft voor zijn idee de instemming gekregen van de grootst mogelijke meerderheid. De President draagt de voorzitters van de Commissies op die „single texts” klaar te maken en die nog tijdens de huidige zitting voor te leggen aan de Conferentie. De delegaties kunnen dan de teksten mee naar huis nemen en die voorleggen aan hun regeringen en daarbij de hoop en de verwachting uitspreken dat op deze basis in januari 1976 de eindstreep ten langen leste zal kunnen worden bereikt. Evenwel, ook deze weg is niet zonder voetangels en klemmen.

U herinnert zich mijn eerste brief, waarin ik schreef dat bij het uitblijven van resultaten er staten zullen zijn, die het recht in eigen

handen zullen nemen. En dat betekent: de chaos. Ik doelde toen met name op het ézijdig proclameren van de exclusieve economische zone van 200 mijl. Maar ook andere avonturen, die buiten het terrein van de visserij liggen in hun consequenties zo mogelijk nog erger zouden zijn, konden daarin begrepen. Welnu, deze vrees is tijdens de besprekingen van het voorstel van de President in de plenaire vergadering door verscheidene staten onder woorden gebracht. De chaos is aanstaande, zo werd betoogd, als de Conferentie de mogelijkheid tot unilaterale actie niet afsluit.

Er mogen in de interim-periode geen misstappen gebeuren. De Conferentie moet in het volste vertrouwen uit elkaar kunnen gaan om de taken in januari a.s. te kunnen afmaken. Verwacht mag dan ook worden, dat vóór het einde van deze zitting nog een voorstel zal worden behandeld, waarmee — indien het wordt aangenomen — kan worden bereikt dat tot na de zitting van januari 1976 de status quo wordt gehandhaafd.

Het is zonder meer duidelijk dat de voorzitters de vorenbedoelde teksten niet alleen kunnen maken. Alle technische en politieke deskundigen ter Conferentie aanwezig, staan te hunner beschikking. Zij zullen vele delegaties en vele groeperingen moeten consulteren. Zij zullen kennis moeten nemen van de werkstukken, die in de informele groepen zijn en ook nog zullen worden voorbereid. Van hen wordt verwacht dat zij in al hun doen en laten volstrekt objectief zullen zijn. Anderzijds krijgen zij volledige vrijheid van handelen. Voorzitters van Commissies zijn ook maar mensen, terwijl de taak, die op hun schouders wordt gelegd niet alleen bijzonder veelomvattend is, maar qua uitvoering welhaast bovenmenselijk lijkt. De procedure van de President houdt alle geleidingen van de Conferentie tot aan het einde van deze zitting bereid en mobiel.

OORZAKEN VAN GERINGE VOORUITGANG

Natuurlijk worden nu meningen ten beste gegeven over de mogelijke oorzaken van het feit dat zo weinig vooruitgang is gemaakt.

Sommigen haken daarvoor in op de procedure van de President en stellen dat deze werkwijze van begin af aan had moeten worden gevolgd. Dan hadden we nu niet met honderden voorstellen gezeten, waarin welhaast iedere staat zich heeft uitgeleefd, maar hadden we ons direkt kunnen richten op het voor of tegen zijn van een algemene tekst per onderwerp en hadden daaraan vervolgens verder kunnen sleutelen. Is deze redenatie reëel? Oppervlakkig bezien, lijkt het zo wel te kunnen zijn. Immers in 1958 was dat soort van teksten er wel. Die waren ontworpen — overigens niet zonder veel moeite en na langdurige arbeid — door een werkgroep van juristen, die zich een naam hadden verworven op gebied van kennis van het heersend recht ter zee. En toen zijn in dat jaar inderdaad ook enkele conventies tot stand gekomen. Met andere woorden: zouden de Verenigde Naties deze werkwijze opnieuw hebben gekozen, dan zou het gemakkelijker zijn geweest om ook nu tot overeenstemming te komen. Is dat zo?

Beslist niet. In 1958 was de inzet immers volkomen anders. Toen ging het in feite om het codificeren van over de gehele wereld gehanteerde maar onvoldoende beschreven rechtsregels, die sinds de dagen van Hugo de Groot en Bijkershoek als geldende normen min of meer waren aangevaard. Zeker, er kwamen ook toen nieuwe zaken aan de orde. Denk maar eens terug aan de omzichtige eerste stappen die toen zijn gezet om te komen tot spelregels voor de exploratie en de exploitatie van de rijkdommen in de zeebodem. Er waren toen nog maar weinigen, die de Jules Verne-achtige ontwikkelingen konden bevroeden, die zich thans op dit terrein voltrekken. En denk dan vooral ook aan de moeilijkheden, die zich in die dagen manifesteerden t.a.v. het vaststellen van de breedte van de territoriale zee. Dat is toen niet gelukt. Overigens ging het toen nog maar over een uitbreiding van de breedte van de territoriale zee van 3 tot 6 en van 6 tot 12 mijl. Na dramatische zittingen, die in een aansluitende zitting tot een climax kwamen, staakten de stemmen, omdat één staat zich onthield.

PROBLEMEN THANS VEEL GEOMPLICIEERDER

En toch: hoe anders lagen toen nog de verhoudingen. Vergeleken met hetgeen er nu gaande is, leverden de in die tijd onderhandelende staten kinderwerk. Wat er nu aan de hand is, is oneindig veel gecompliceerder. Het technische kunnen lijkt onbegrensd. Binnen enkele jaren zullen de manganoknollen op de bodem van de oceanen bereikbaar zijn en exploitabel zijn. Waar rijkdommen aan aardolie en gas in de zeebodem wor-

(Vervolg blz. 3)

(Vervolg van blz. 1)

den aangetroffen, is het technisch veelal mogelijk om tót op grote diepten tot winning over te gaan. En dat alles in een tijd, dat de geïndustrialiseerde wereld met schrik moet vaststellen dat de voorraden te land eindig zijn. Er is een ontstellend gebrek aan hoogwaardige eiwitten in de wereld.

Volgens de laatste rapporten van de Landbouw en Voedselorganisatie van de Verenigde Naties zijn er talloze miljoenen volwassenen en kinderen, die nog nooit voldoende hebben kunnen eten. En dan is daar de zee met haar rijkdommen aan vis. Grijpt daar dan naar, is het toverwoord. Vorder: grote gebieden voor jezelf en aan de ellende van de honger zal een eind komen. Maar zo is het helaas niet. Om te kunnen vissen zijn schepen, vistuigen, mensen, onderzoek en kennis en samenwerking in internationaal verband nodig. Vooral aan laatstgenoemde drie noodzakelijkheden ontbreekt het. Inmiddels werd een andere dreiging reëel. De zeeën en oceanen vervuilen in een mate, die op den duur kan leiden tot verstoring in het evenwicht van het mariene ecologisch systeem. De oceanen leveren onze zuurstof, ons klimaat en ons voedsel. Zonder hen zou de aarde dood land worden. De oceanen en zeeën zijn uitgestrekt en het herstellend vermogen van het leven in deze wateren is opmerkelijk, maar niet eindeloos. Er moet een regime komen, mondiaal, dat het behoud van de wateren verzekert.

WANTROUWEN OVERHEERST

Ziehier een kleine en onvolledige schets van de problemen, waarmee de Zeerechtconferentie thans te maken heeft. De oplossingen zouden voor de hand liggen, als allen wezenlijk bereid waren om te onderhandelen. De werkelijkheid is anders. Er is 'n verschrikkelijk wantrouwen. Steeds weer opnieuw hebben staten behoefte om eindeloos hun posities te verklaren en zich af te zetten tegen anderen. En dat eet de tijd op van de Conferentie. Zal het wonder, waartoe de President de Conferentie heeft uitgedaagd slagen? Over drie weken zullen we het weten.

Latén we ons nu nog even bezinnen op de problemen van de visserij zoals die aan de orde zijn binnen de EEG. De besprekingen in dit kader zijn er uiteraard op gericht om de positie van de lidstaten binnen de regio van de Gemeenschap ook na het totstandkomen van een wereldconventie te doen beheersen door het Verdrag van Rome en de betreffende daarop afgestemde wetsbepalingen. In mijn vorige brief mocht ik uiteenzetten dat op initiatief van Prof. Riphagen aan een clause wordt gewerkt, in algemene termen gesteld, op grond waarvan douaneunies ook na het inwerking treden van 'n wereldwijde conventie hun eigen rechtsregels zouden kunnen toepassen. Wat de visserij betreft zou dat betekenen dat de lidstaten toegang zouden blijven behouden tot elkaars wateren en visgronden. Anderzijds zou de Gemeenschap op grond van de bepalingen in het wereldverdrag t.a.v. de exclusieve economische zone zich kunnen opstellen als kuststaat en derhalve rondom de wateren van de Gemeenschap een exclusieve zone van 200 mijl breed kunnen opeisen. Welnu, wat het formuleren van de clause betreft, kan gelukkig worden gemeld dat de lidstaten vrijwel overeenstemming over de eindredactie hebben bereikt. Blijft uiteraard over de vraag of de Conferentie bereid zal blijken zich positief tegenover een dergelijke clause op te stellen. Veel zal afhangen hoe andere douaneunies op een dergelijke bepaling zullen reageren. Een winstpunt is echter al dat binnen de Gemeenschap zelve de totstandkoming van de clause nog slechts een zaak van eindredactie is.

DE GEMEENSCHAP EN DE DERDE LANDEN

Heel anders is het gesteld met aangelegenheden, die vanuit de Gemeenschap gericht zijn op staten buiten de regio, d.w.z. op derde landen. Onder derde landen moet in dit verband niet alleen gedacht worden aan nabuurlanden, wat daar dan ook onder verstaan moet worden, maar ook aan geografisch benadeelde staten en aan de van de zee afgesloten landen. Het zal duidelijk zijn dat het een goede zaak is, indien de Gemeenschap een aantal amendementen in portefeuille heeft, welke zij eventueel direct of middels de lidstaten kan indienen, zodra de werkelijke onderhandelingen beginnen, wat — zoals hiervoren werd uiteengezet — mogelijk in de nabije toekomst gaat gebeuren op de „single texts”, zoals die door de voorzitters van de Commissies ter tafel zullen worden gebracht. De waarheid gebiedt te zeggen dat ondanks de grote inspanningen van verschillende lidstaten deze ontwerpen maar heel moeilijk tot stand komen. De spoed, die wordt gemaakt, bedraagt ongeveer één amendement per 14 dagen. En zulks ondanks het feit dat er vrijwel elke dag, niet geteld de vele andere vergadering, hetzij 's morgens of 's avonds een aantal uren aan deze kwesties wordt besteed. De grote dwarsligger is Groot-Brittannië, dat in afwachting is van het referendum over het al of niet in de EEG blijven. Deze tactiek werkt verlamdend en maakt bovendien enkele lidstaten onzeker, want je weet maar nooit — redeneren deze landen — hoe bepaalde stellingnamen tegen je zullen worden uitgespeeld als het lot zou bepalen, dat Groot-Brittannië inderdaad de EEG gaat verlaten. Daarbij moet worden bekend dat verschillende lidstaten toch wel enige moeite hebben om zich objectief op te stellen ten aanzien van de van zee afgesloten staten en de geografisch benadeelde staten. Soms gaan zij zelfs voorbij aan het feit dat laatstgenoemde staten inmiddels zijn uitgegroeid tot een groep van ver in de 40 leden, d.w.z. dat zij — indien de gelederen gesloten blijven — bijna 1/3 van alle stemmen in handen hebben, waardoor zij op de wip komen te zitten en in zekere zin een beslissende rol kunnen gaan spelen. Totdaar Dhr. Thurmer.

IN MEMORIAM : EUG. VLIETINCK

Op 4 mei is Eugène Vlietinck overleden.

Die afschuwelijke ziekte, die hem vele weken bedlegerig hield, maakte dit overlijden niet tot een verrassing, maar niettemin treft ons zeer diep het ontstellend besef dat een buitengewoon man uit ons bedrijf is heengegaan. Definitief en onvervangbaar.

Eugène, die niet weg te denken was in de vele geledingen van ons bedrijf en tal van mandaten bekleedde, kreeg nochtans zijn deel in tegenspoed en miserie. Na de oorlogsprikelen, na het verlies van zijn vaartuig, na een hartinfarct in volle zee, vond hij telkens weer voldoende veerkracht om zich op te richten en, met zijn sterke persoonlijkheid, opnieuw te beginnen. Zeer zwaar trof hem echter het plotse verlies van zijn zoon Marcel en dezes echtgenote. Niemand weet of dit ongeluk hem niet onherstelbaar getekend heeft.

Ondervoorzitter van Hand in Hand, ondervoorzitter van Rederscentrale, het zijn symbolen van de waardering die hij afdwong en die officieel werden erkend toen hij deken van de arbeid werd. Hij was terecht fier op deze onderscheiding en niemand in de visserijmiddens kon noch durfde hem deze benijden; hij droeg dit ereteken met recht en met trots.

Hoewel hij nog jaren noodzakelijk was voor zijn familie en uitermate nuttig kan geweest zijn voor zijn medevennoten en zijn bedrijfsgenoten, is Eugène van ons weggegaan, ons achterlatend in een stilte waarin de herinnering aan hem zal blijven groeien.

Nukkig tegenover het lot dat ons allen treft en zijn familie vereenzaamd achter laat, kunnen wij slechts een paar woorden van medeleven stamelen en zijn vrouw, zijn kinderen en zijn kleinkinderen de armzalige troost bieden van onze grote waardering en nog grotere verslagenheid.

DE KOELINSTALLATIE VAN DE N.15 „DE KOTTENS”

WERD GELEVERD EN GEPLAATST
DOOR DE
SV SCAP

H. Baelskaai, 27, OOSTENDE

MET MATERIALEN GELEVERD
DOOR DE

NV. MOLIMEX &
VAN ANDEL

Weiveldlaan 7

1930 ZAVENTEM

Tel. (02) 216 81 20 (5 lijnen)

(7702V)